

Jaarverslag 2020

Onderwerpen

Belangrijkste gebeurtenissen	p. 2
Projecten	p. 3
Bezoekers	p. 3
Communicatie	p. 4
Bestuur en medewerkers	p. 4
Financiën	p. 5

*Wisseltentoonstelling Herakles/Hercules.
Bronzen Herculesbeeldje (hoogte 6,4 cm) uit de Romeinse tijd uit het Rijnland.
Links de voorkant. In zijn rechterhand heeft hij zijn knots
en over zijn linkerarm hangt de leeuwenhuid.*

Belangrijkste gebeurtenissen van het jaar

- Corona
- Nieuwe exposities

Corona

Corona is Latijn is voor *krans* of *kroon*. Onze nieuwe exposities verdienen zeker een krans – zie hierna – maar absoluut gezien was 2020 voor ons museum geen kroonjaar, met driemaal een sluitingsperiode om het virus te bedwingen. We waren gesloten van 15 maart tot 1 juli, van 8 november tot 20 november en weer vanaf 15 december en deze laatste sluiting duurt nog steeds. Dit betekende natuurlijk veel minder bezoekers en de laatste twee exposities konden ook niet officieel geopend worden, ook al waren wij toen wel open voor bezoekers. Want zulke feestelijke gebeurtenissen met tientallen mensen op onze kleine museumoppervlakte waren natuurlijk niet verantwoord. Hopelijk gaat de sluiting in 2021 niet zo lang meer duren.

Nieuwe exposities

Wisselexpositie Herakles/Hercules

Griekse zilveren munt met een afbeelding van Herakles met de leeuwenhuid op een zilveren munt ter verheerlijking van Alexander de Grote, geslagen in het Midden-Oosten rond 300 v. Chr.

Boven in de munt zit een inkeping: iemand wilde controleren of de kern van de munt ook van goed zilver was. Valsemunterij kwam ook toen al voor.

Op 8 februari werd onze wisselexpositie Herakles (Grieks)/Hercules (Romeins) onder grote belangstelling geopend. Aan de hand van diverse particuliere bruiklenen: een beeldje uit de Romeinse tijd (zie p. 1) Griekse en Romeinse munten en enkele prenten, werd het leven van Hercules uitgebeeld. Natuurlijk was er ook aandacht voor de betekenis die de Bataven hieraan gaven. Hun god Magusanus werd immers gelijkgesteld aan de Romeinse halfgod Hercules, zie verder het Informatiebulletin voorjaar 2020, te vinden op onze website onder vriendenkring/informatiebulletins. Deze expositie, verzorgd door Bert van Beek, werd vanwege de sluiting verlengd tot begin september.

Wisselexpositie Terra Sigillata

Fragment van een kom met een raadselachtig decor, zie voor meer informatie over deze scherf en de andere voorwerpen in de vitrine het Informatiebulletin najaar 2020.

Terra sigillata is een bijzonder soort product. Het was ooit ontstaan als luxe voor de Romeinse elite maar vanwege de goede kwaliteit (het was – in tegenstelling tot het Halderse aardewerk – waterdicht, het glansde en had mooie versieringen, waardoor het populair werd in het leger en onder de burgers.

Deze expositie is half september ingericht en bestaat geheel uit stukken uit onze eigen collectie. Het bevat aansprekende scherven van het gestempeld Romeinse aardewerk en is samengesteld door onze conservator Roos Wijnen-Jackson. Aanleiding voor deze tentoonstelling is onder andere de vraag van onze medewerkers om meer te leren over dit luxe importaardewerk. Daarom is er ook een speurtocht bij ontwikkeld, die natuurlijk ook door onze bezoekers gedaan kan worden. Vanwege de museumsluiting zal ook deze wisselexpositie verlengd worden.

Expositie langdurig bruikleen Tempel van Empel

Van de Afdeling Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch ontvingen wij een aantal voorwerpen, gevonden in Empel in de omgeving van het terrein waarop vanaf het einde van de 1^e eeuw tot in het midden van de 3^e eeuw de tempel, gewijd aan de Bataafse god Magusanus Hercules heeft gestaan. Het waren geschenken van (oud)-militairen aan hun god. Op een fragment van een riemgesp en enkele kralen na, zijn het alle metalen voorwerpen die hoofdzakelijk met een metaaldetector zijn gevonden. Deze voorwerpen zijn geplaatst in onze metaalvitriene. In het Informatiebulletin voorjaar 2020 zijn ze al summier beschreven. In ons voorjaarsbulletin 2021 worden hiervan de munten en kralen nader besproken.

Verzilverde hanger met door een drevet ingeklopte versiering. Deze hangers hingen onder aan een soldatenschort.

Het schort met hangers had niet alleen een beschermende functie. Het was ook bedoeld om te imponeren want bij het marcheren maakte het geheel een rinkelend geluid, waardoor je de troepen van ver hoorde aankomen.

Projecten

Door de sluiting van het museum zijn de projecten beperkt gebleven tot de voorbereiding en de inrichting van de hierboven vermelde exposities. Wel is – nu het contact met bezoekers slechts in de zomermaanden mogelijk was – extra veel aandacht besteed aan de communicatie over deze tentoonstellingen door middel van onze Informatiebulletins.

Bezoekers

	2018	2019	2020
aantal klassen	15	25	8
aantal kinderen	619	730	192
aantal volwassenen	1938	1751	371
Totaal bezoek	2557	2481	563

Deze bezoekersaantallen spreken voor zich: de sluiting was zeer slecht voor het museum. Ook de jaarlijkse, *Nationale Romeinenweek* werd nu alleen online georganiseerd.

Communicatie

Vanzelfsprekend liep een deel van de communicatie via het *Bulletin van de Vriendenkring* dat tweemaal per jaar verschijnt. Dit bulletin wordt hoofdzakelijk digitaal verspreid. Daarnaast zijn er weer enkele artikelen verschenen in de regionale en lokale bladen.

De *website* blijft in trek. Het totale aantal bezoekers sinds april 2016 liep in 2019 op tot boven de tweehonderdduizend, dus gemiddeld ca. 53.000 bezoekers per jaar. Op 1 januari 2021 stond de teller op 314 duizend bezoekers. Dat betekent een verdubbeling in het jaar 2020!

Blijkbaar heeft men ons in dit coronajaar extra vaak via de website willen bezoeken. Tevens proberen we op zoveel mogelijk websites van derden vermeld te worden.

Bestuur en medewerkers

Het bestuur van het museum bestond in 2019 uit: Bert van Beek, voorzitter, Lucia Huisman, secretaris, Pien Barendregt, penningmeester, Raymond Crielaers, communicatie en PR. Het bestuur wordt geadviseerd door Roos Wijnen-Jackson, conservator, François van den Dries, adjunct-conservator, Hen Maas, niet-museale inventaris en onderhoud. Isabel Westerlaak en Lea Slits onderhielden het contact met bezoekende groepen en scholen.

Een groot verlies voor ons was het overlijden van onze oud-conservator dr. Bart van den Hurk (1932-2020).

Hij overleed aan het coronavirus op 7 april 2020.

Hoewel hij officieel al enige jaren geleden afscheid had genomen, was Bart toch regelmatig nog in ons museum aan het werk aan het kaartstelsel met alle vondsten uit Halder.

Op de foto, gemaakt tijdens de opening van het nieuwe museum in de voormalige Jongenskapellen in Kentalis in 1993, is Bart (rechts) in gesprek met de eerste oprichter, broeder Celestinus Vencken.

Er is weinig verloop onder de medewerkers, wel vallen er af en toe medewerkers door ziekte of ouderdom af, niet verbazingwekkend, gezien de gemiddelde leeftijd. Daarom zijn wij in 2020 een nieuwe wervingsactie gestart, die gelukkig een aantal nieuwe medewerkers heeft opgeleverd. Om het contact met de medewerkers warm te houden, hebben we regelmatig via de mail contact gehad en ook hebben we de jaarvergadering 2019 – weliswaar pas in augustus – toch ‘live’ en coronaproof kunnen houden in *De Schuif* te Gemonde, want daar konden we wel de anderhalve meter goed naleven. Helaas zat de jaarlijkse studiedag er dit jaar niet in.

Financiën

	2020	2019
Opbrengsten		
Inkomsten uit activiteiten	1.828	
Subsidies en schenkingen		
Gemeente Sint-Michielsgestel	3.000	
Rabo clubactie	<u>374</u>	
Totaal	5.202	8.171
Kosten		
Accommodatie	1.111	
Inrichting en collectie	1.086	
Onderhoud (inclusief terugbetaling)	-71	
Medewerkers + scholing	1.203	
PR (wifi, website, repro)	1.305	
Afschrijving inventaris + corona-uitgaven	413	
Algemene kosten (bank, verzekering, beveiliging, huishouden)	<u>1.045</u>	
Totaal	<u>6.092</u>	<u>7.398*</u>
Resultaat	<u>-890</u>	<u>773</u>

Het negatieve resultaat komt dus voornamelijk door de veel lagere inkomsten uit activiteiten (= entrees, rondleidingen en schoolgroepen).

In 2019 bedroeg dit € 3.870 en in 2020 slechts € 1.828.

* In dit totaalbedrag aan kosten was ook € 1000 ingeboekt voor de koptelefoons die in 2019 ontvangen zijn, maar pas in begin januari 2020 betaald zijn.